

OPBOUW

WEEKBLAD TOT OPBOUW VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

uitgave van de gereformeerde persvereniging opbouw

Nog verkiest de Here

„Nog zal de Here Sion troosten, Jerusalem nóg verkiezen”
(Zach. 1:17).

We kunnen niet zeggen - helaas -, dat de gemeente van de Heer in de „christelijke” westerse wereld geweldig bloeit en zoveel aantrekkingskracht op goddelozen uitoefent, dat zij op hun weg naar de ondergang omkijken en zich bekeren. Onkerkelijkheid en verwereldlijking nemen toe, al lijkt godsdienstigheid wel in een bepaalde behoefte te voorzien. Maar we houden allemaal wel eens ons hart vast, als we bedenken hoe we in de dienst aan God blijven beneden het nivo, waarheen de Heilige Geest ons roept en we dreigen vaak moedeloos te worden als we aan de toekomst van de kerk denken.

Een bijna ongelooflijk antwoord

Op deze situaties en vragen heeft God al gerekend en geeft Hij het antwoord, dat de oplossing inhoudt: Hij verkiest het hopeloze Jerusalem!

Gods volk is teruggekeerd in Gods land. Na 70 jaar ballingschap begint de wederopbouw. Met frisse moed en groot enthousiasme wordt een begin gemaakt met de herbouw van de tempel. Men verwacht gouden tijden. Maar al spoedig komt er de klad in en volgt er teleurstelling op teleurstelling; na twintig jaar is de tempel nog maar nauwelijks van haar fundamenteën opgerezen en verder ligt heel de stad nog plat. Ook op sociaal en politiek terrein is er geen reden tot juichen: Misoogsten, verdeeldheid en tegenstand. Het vuur van het aanvankelijke enthousiasme wordt door veel dingen gedoofd. De fut raakt er uit. Even was de lijn weer opwaarts gegaan, toen de profeet Haggai nieuwe perspectieven opende: „Weest sterk en gaat aan het werk, want Ik ben met u” (Haggai 2:5-10). Maar, zoals meestal, letten de mensen meer op de omstandigheden, waarin ze verkeren, dan op de beloften voor de toekomst, die zo ongrijpbaar zijn. En dan komt de profeet Zacharia. Zijn naam

DOOR R. BRANDS MIDDELBURG

alleen al is een evangelieboodschap: Zachâr-ja - de Here heeft gedacht! Deze profeet van priesterlijke afkomst verkondigt midden tussen de ruïnes een haast ongelooflijke boodschap: De Here gaat het doen; Hij is Zijn volk niet vergeten; Hij verkiest Jerusalem toch nog en het zal dus goed komen met Sion. Zacharia krijgt er een kijk op in het eerste van de acht, alle in één nacht, maar in wakende toestand ontvangen gezichten. De Man op het rode paard tussen de mirten in de diepte (vs. 8), is blijkens vs. 11 de Engel des Heren, de oudtestamentische verschijning van Christus: God is in Christus neergedaald in de nood en ellende van Zijn volk.

Een teleurstellend rapport

Een tolk-engel laat dit alles aan Zacharia zien en horen (vs. 9). Hij legt uit wat er gebeurt: hoe de verkenners, die de aarde naar alle kanten doorkruist hebben hun rapport aan de Engel des Heren aanbieden, een rapport waarin de nood van Gods volk tot uitdrukking

komt: het is overal volkomen rustig. Maar de uitroep van de Engel des Heren in vs. 12 bewijst dat dit geen goede rust is. Waar de levende God bezig gaat om Zijn heil op aarde te brengen, daar kan geen rust heersen, daar moet aktiviteit zijn. Waar dan rust heerst, daar is sprake van valse rust, van ingedommeld zijn. Daar is geen enthousiasme meer voor Gods zaak in de wereld... En is er veel verschil tussen toen en nu? Ook vandaag heerst er veelal rust: Wij hebben onze zaakjes, kerkelijk gesproken, goed voor elkaar; ons kerkelijk leven loopt aardig gesmeerd. Maar heerst er in gemeente-, gezins- en persoonlijk leven niet te veel rust? Gaat er van ons een roep uit, zodat anderen zeggen: „Wij willen met u gaan, want wij hebben gehoord dat God met u is” (Zach. 8:23)? Gelet op wat wij voor Gods zaak doen en gerekend naar wie wij voor God zijn, is het inderdaad ongelooflijk, dat de Here Zich nog een volk verkiest.

Toch staat het er

Voor de kerk van alle eeuwen staat dit woord van God neergeschreven: Over de ruïnes van Jerusalem, over de puinhopen van de kerk en de kerkmensen van vandaag heen klinkt het profetische woord van Zacharia: „Zo zegt de Here der heerschen: Ik ben voor Jerusalem en voor Sion in grote ijver ontbrand. Ik keer in erbarmen tot Jerusalem terug” (vs. 14-16). De profetie van Haggai zal toch vervuld worden: de heerlijkheid van Jerusalem zal groot zijn. Hoe kan dat nu? Stapt God dan zomaar over de zondige rust heen?

Neemt God de zonden van kerk, gezin en personen opeens niet ernstig meer?

Neen, van „niet-meer-ernstigenemen” is geen sprake, maar we moeten goed bedenken dat, als de Here verkiest, Zijn erbarmen niet opgewekt wordt door iets, wat dan ook, van onze kant.

In de profetie van Zacharia, en in heel de bijbel trouwens,

Inhoud

- 273 Ds R. Brands,
Nog verkiest de Here
- 274 Drs H. de Jong,
Evangelie-prediking
aan de joden (2)
- 275 Ds W. L. Kurpershoek,
Een onvergetelijk ogen-
blik (1)
- 276 M. der Andere,
Bijdrage tot het denken
over „de plaats van de
vrouw in de Gemeente”
(2)
- 277 Dr L. van Klinken,
De weg naar slavernij
(2 - slot)
- 278 Drs O. Mooiweer,
Persschouw

klinkt als grondtoon van de verkiezing: „Niet om uwentwil doe Ik het, maar om Mijn grote Naam”. Bovendien klinken in Zach. 1 de troostrijke woorden, nadat de Engel des Heren het woord heeft genomen; vanwege Zijn woorden in vs. 12: „Hoe lang nog zult Gij zonder erbarmen zijn over Jerusalem?”, hoort de Here en spreekt Hij Zijn troostrijke woord van verkiezing en genade. God verkiest in en om Christus. In het pleiten van Christus voor Zijn ellendig volk ligt het behoud van dat volk.

Evangelie-prediking aan de joden (2)

(een boekbespreking)

Op het eind van het boekje 'De Zaak Goeree' geeft dr Schoon een behandeling van de bekende tekst: „Zijn bloed (kome) over ons en over onze kinderen” uit Matth. 27 : 25. Hij had dat al eens uitvoeriger gedaan in 'Verkenning en Bezinning', een reeks geschriften over de verhouding van de Kerk en het joodse volk, 16e jrg. nr. 4, 1983; tweede druk 1984. Wat we aan het slot van het onderhavige boekje aantreffen is een verkorte versie daarvan. Het is terecht dat deze omstreden tekst in behandeling genomen wordt, maar de wijze waarop dat hier gebeurt is teleurstellend. Het eindigt ermee dat dat bijbelwoord monddood wordt gemaakt vanuit Romeinen 9-11: „Zou Paulus niet beluisterd mogen worden als een correctie op het woord van Mattheüs?” (pg. 127). Hier kunnen we natuurlijk niet mee akkoord gaan. Maar niet alleen vanwege dit resultaat, ook om de gevolgde methode van dr Schoon moeten we zijn tekstbehandeling afwijzen. Hier worden eenvoudige bijbellezers niet mee geholpen. Die zeggen na het lezen van zijn uitleg volhardend: „Het staat er toch maar . . .”, — zoals dr Schoon trouwens zelf al vreest.

Om een bepaalde reden wil ik op de geboden uitleg nader ingaan. Natuurlijk, ik ben nieuwsgierig naar wat deze tekst nu werkelijk te zeggen heeft in verband met onze benadering van de joden, maar daarnaast gaat het me om de Schriftuitleg in het algemeen, die eruit spreekt. Steeds vaker kom ik in gereformeerde publikaties exegetische exercities tegen die aantonen dat het rapport over het Schriftgezag 'God met ons' nog maar het topje is van de vrijzinnige ijsberg die daar komt binnenvaren. De bijbel is bij deze exegese niet langer Heilige Schrift maar een historisch en religieus document waarin je stuit op knoeierijen waar ieder eerlijk mens zich vol afschuw van zou moeten afkeren. Wat voor problemen van de tekst door deze werkwijze misschien nader tot een oplossing worden gebracht, in ieder geval komt daar een veel groter probleem voor in de plaats, namelijk hoe geschriften van zulk bedenkelijk allooi het ooit tot Heilige Schrift hebben kunnen brengen. Dus mag dit geen verklaren meer genoemd worden.

De lezer oordele zelf over de volgende aanhaling: „Ook wanneer men wil uitgaan van de historische mogelijkheid van de scène” (bedoeld is die van Matth. 27 : 25) „moet toch vooral de aandacht gericht worden op de tendens, die Mattheüs in de weergave van het bericht heeft willen leggen. Want, afgezien van datgene wat

DOOR
H. DE JONG
AMSTERDAM

historisch precies heeft plaatsgevonden, is het bericht óók in deze bijzondere zin „historisch” te noemen, dat het de weergave inhoudt van de wijze waarop de christelijke gemeente in de tijd van Mattheüs het gebeuren van het jaar 70 heeft ervaren” (pg. 122). Wat staat hier nu eigenlijk? Toch dit dat de evangelist Mattheüs het gebeuren van het jaar 70 als een straf van God voor het afvallige Israël heeft leren zien en dat hij vanuit deze (vermeende) straf heeft teruggekonkludeerd tot Israël's schuld. Dit is van de bijbel een voorstelling van zaken die inderdaad in bijzondere zin 'historisch' is te noemen, ze is zelfs een historie-vervalsing. Wie zal iemand die zo te werk gaat, hij moge dan evangelist zijn en al, nog serieus kunnen nemen? Hij verdient evenveel afkeuring en verachting als de vrienden van Job die immers ook achteraf uit Job's ellende zijn zonde voor God afleidden.

Dr Schoon komt met deze 'verklaring' in verband met de vraag hoe Mattheüs toch heeft kunnen schrijven dat 'heel het volk' daar voor Pilatus die kreet over Jezus' bloed heeft kunnen uitschreeuwen. Inderdaad is dat een punt dat verklaring behoeft omdat op dat

historische ogenblik slechts een fractie van het joodse volk op Gabbatha bijeen is geweest. Hoe dit te verduidelijken? Hier mag zeker de veronderstelling te hulp worden geroepen dat de evangelisten de feiten van Jezus' leven in regie hebben genomen, zoals ik dat onlangs in mijn artikel over Mevr. Linne-mann overwoog ten aanzien van de tempelreiniging. Maar dan moeten we er wel aan vast houden dat de evangelisten met een zodanige rangschikking aan de feitelijkheid van het gebeuren in de diepste zin des woords volkomen recht hebben gedaan. Zo zou ten aanzien van de zwaar geladen uitdrukking 'heel het volk' in Matth. 27 : 25 overwogen kunnen worden dat de joodse afwijzing van Jezus voor Pilatus bepaald niet uit de lucht is komen vallen. Dat het integendeel een bezegeling was van de doorsnee-houding die het volk Israël van toen tegenover de Heiland aangenomen had. „Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen”, schrijft de vierde evangelist (Joh. 1 : 11). Mattheüs staat op vele plaatsen van zijn evangelie bij dat verschrikkelijke feit stil. En dit heeft hem het recht gegeven het geroep van de joden voor Pilatus niet als een incident maar als een symptoom te beschrijven: 'heel het volk' sprak zich daarin uit. Uitgezonderd natuurlijk de vele joden die wél in de Here Jezus hebben geloofd. Dit lijkt mij een betere verklaring dan die van dr Schoon. Een verklaring die het niet moeilijk maakt om aan de verschuldigde eerbied tegenover de bijbelschrijvers vast te blijven houden.

Want werkelijk, dat valt bij dr Schoon niet altijd mee. Wat denkt u bijvoorbeeld hiervan: „Pilatus wordt” (in het evangelie van Mattheüs) „getekend als een passieve figuur, als een zwakkeling, terwijl hij in de profane geschiedschrijving bekend staat als een bruto en een wreedaard”. En dan ter verklaring: „De jonge christelijke gemeente had te lijden onder de vervolging van de romeinse overheid en kon zich niet permitteren deze overheid al te zeer aan te klagen door één van haar dienaren als hoofdschuldige in het proces van Jezus aan te wijzen” (pg. 118). Moet dit nu werkelijk Schriftverklaring heten? Goed, het verband wijst uit dat dr Schoon hier de mening van anderen aanhaalt („Er is meermaals op gewezen . . .”) Maar waarom weerspreekt hij dit niet? Waarom tellen zulke bijdragen volwaardig mee in het gesprek over de

uitleg van de tekst? Lieten de eerste christenen zich nu werkelijk zo leiden door de vrees voor vervolging van overheidswege? En afgezien daarvan, was die vervolging in de tijd dat Mattheüs schreef niet meer te duchten van joodse dan van romeinse zijde? Het is dubbel onzinnig wat hier staat. Sommige verklaringen zeggen meer over de verklaarder dan over dat wat verklaard moet worden . . . Ik voor mij vind de voorstelling helemaal niet zo moeilijk dat Pilatus, inderdaad overigens bekend als bruto en wreedaard, in het proces tegen de Here Jezus uit z'n rol is gevallen. Wrede mensen zijn vaak tegelijk ook bijgelovige mensen en raken wanneer ze ook maar uit de verte een zweem van het bovenmenselijke opvangen geheel uit hun doen. En trouwens, wiens gedrag is tegenover de Christus eigenlijk voorspelbaar?

Wat nu de uitleg van de tekst zelf betreft, dr Schoon geeft daar op pg. 119 een goede omschrijving van: „Degenen die de formule in Matth. 27 : 25 uitspreken, willen (. . .) te kennen geven dat zij bereid zijn de verantwoordelijkheid van Pilatus over te nemen”. Of er daarbij 'absoluut geen sprake' is van zelfvervloeking, zoals hij toevoegt, geloof ik niet. Het vervolg van zijn uitleg, op pg. 122 en verder, laat zien dat Schoon zelf zich niet eens aan deze forse tegenstelling houdt. Hij vermoedt immers dat Mattheüs de vloek van het jaar 70 in zijn verslag van het proces tegen Jezus ingefrommeld heeft en geeft zo zelf voet aan het 'misbruik' van de tekst dat hij afwijst. Nee, het blijft erbij dat het Israël van toen zich met dit ontzettende woord verantwoordelijk verklaard heeft voor het doodvonnis van Jezus en dat het zich daarmee blootgesteld heeft aan de goddelijke straf daarvoor. Deze beide elementen zitten in de gebruikte spreekwijze opgesloten (zie I Kon. 2:31-33 samen met II Sam. 3:28, 29).

Tegelijk stellen we vast dat de Almachtige zich niet gehaast heeft de afgeroepen straf over zijn volk te brengen. (Zo formuleer ik het liever dan dr Schoon doet die tot twee maal toe cynisch schrijft dat God zich niet specialiseert in het verhoren van vloeken, zie pg. 116 en 126). Hij heeft integendeel over dit Israël een tijdperk van zeer rijke genade laten aanbreken met deze verkondiging van de apostelen: „God heeft in de eerste plaats voor u zijn Knecht doen opstaan en

Hem tot u gezonden om u te zegenen, door ieder uwer af te brengen van zijn boosheden" (Hand. 3 : 26). Waar het Nieuwe Testament zich het meest over verbaast is niet dat de joden de Christus van de rondwandeling hebben afgewezen, - in Hem kon men zich immers nog vergissen - maar dat de boodschap van de Opgestane bij hen op ongeloof gestuit is. Daarom geloof ook ik niet dat het goed is het joodse volk voortdurend met die uitroep voor Pilatus' rechterstoel achterna te zitten. Dat is niet in overeenstemming met de herkansing die Israël van God in de pinkster-beding gekregen heeft. Het is wel een ernstig woord, maar de Here God pint ons op zulke dingen die wij zeggen toch niet vast. Hij is een God van liefde en genade.

Toch is ook dit weer anders dan wat dr Schoon schrijft: (De gelovige bijbellezer) „geloof immers niet in een god, die zich specialiseert in het verhoren van vloeken. Hij gelooft in een God die luistert naar het gebed om vergeving van zijn Zoon aan het kruis" (pg. 126). Dat kun je toch zo niet tegenover elkaar stellen, want wat blijft er over als we de vergeving afwijzen? En als Schoon dan toevoegt en vraagt: „Wat voor luguber godsbeeld houden christenen er op na (...), wanneer God en zijn wil verbonden worden met wraak en vergelding?", - wel, dan weten we weer waarom we vrijgemaakt zijn. Want daar ging het destijds toch om, of de verbondswraak een werkelijkheid is, ja of nee?

De verbondswraak van Levitikus 26 : 25 en Hebreëen 10 : 26-31, eerst voor de jood en ook voor de niet-jood.

(wordt vervolgd)

Rechtzetting

In het artikel van de vorige week stoorde een hinderlijke fout de lektuur.

De 4e kolom, ruim boven het midden, had een regel dubbel. Er had moeten staan: „Ik vermag niet in te zien dat deze opdracht naar de joden toe sinds 'Auschwitz' vervallen zou zijn. Nee, het optreden van de Goeree's is stuitend door hun gebrek aan ootmoed en solidariteit met de joden."

ZENDING

Een onvergetelijk ogenblik (1)

Er zijn zo van die momenten in elk leven, ook van zendingsmensen, die blijven vasthaken. Je vergeet nooit je eerste dopeling(e) die je op het zendingsveld in de Gemeente van Christus mocht inlijven. De eerste man die als evangelist in dienst van de zendende Kerk komt vergeet je evenmin. Of het eerste kerkgebouw dat je in gebruik mag nemen. Maar de werkelijk-onvergetelijke ogenblikken komen meestal pas na verloop van een aantal jaren, waarin het nodige moet gebeuren als voor-spel; waarbij dan ook de nodige tussentijdse gebeurtenissen plaatsvinden als intermezzo; om tenslotte te eindigen met een, al dan niet grootse, eindsprint, als finale.

Daarom willen we dit artikel ook in deze drie muzikaal-klinkende onderdelen schrijven: Praeludium — Intermezzo — Finale. Als weergave van het loflied dat opklonk naar aanleiding van de bevestiging en intrede van Dominee Miya in Nqutu, een deel van het KwaZulu-grondgebied van de Republiek van Suid-Afrika.

Praeludium . . .

De meester-componist Johann Sebastian Bach heeft er talloze gecomponeerd. In alle toonaarden. Maar Jezus Christus componeert ze ook. In allerlei vorm. Waarbij Hij gebruik maakt van levend materiaal. In de praeludium-Intermezzo-Finale opus 1986 is dat **Jabulani Joseph Miya**. Een Zulu, geboren in 1930, in de omgeving van Vryheid in Natal. Opgevoed door eerste-generatie-gelovigen. Daardoor een bewust-levend lid van Christus' Gemeente. Eerst bij de Nederlands Gereformeerde Kerk. Waar hij, in 1972, na een conflict moest weggaan. Daardoor ook vestigde hij zich in Nqutu, tussen Nkande en Nceceni en Haladu. Drie bergen waar de Gereformeerde zending sinds 1964 hard aan het werk geweest was, zodat er liefst vier gemeenten ontstonden. Miya en zijn vrouw, MaNyandeni, met hun 14 kinderen, sloten zich onmiddellijk bij de Gemeente van Nkande aan. Waarin ze onmiddellijk een aanwinst bleken te zijn. Als levend lidmaat van de gemeente viel Miya direkt op: Altijd aanwezig; goed en muzikaal vóór-zingend; geboeid-luisterend naar de prediking die hem kennelijk aansprak als het diep-doordringende Evangelie verkondigd werd; voor en na de dienst praatte hij druk met alle andere kerkgangers, gaf raad, vertroosting, vermaning - ook al was hij nog niet de drager van een ambt.

Hoewel hij was opgeleid als onderwijzer, werd hij, door het bovengenoemde conflict als zodanig ontslagen; nu werkte hij als verkoper bij een meubelwinkel in Vryheid. In dat hele gebeuren is duidelijk de Hand van de Componist zichtbaar: Miya werd naar de Gereformeerde Zending geleid. Want in 1973 raakten we een Evangelist kwijt, terwijl we zulke mensen juist brood-nodig hadden. Vandaar dat we met dank br. Miya aanvaardden als Evangelist. Dat was voor hem een offer! In financiële zin tenminste. Omdat de zending niet met de arbeidsmarkt kan competeren, ging Miya er in salariëring op achteruit. Maar dat deerde hem niet. Omdat hij graag de roeping van de Here Jezus wilde opvolgen. En omdat hij, werkelijk, buitengewone gaven daarvoor had en heeft.

Intermezzo I . . .

Als ooit iemand geschikt was om volgens het aloude artikel 8 van de Dordtse Kerken Ordening te komen tot het ambt van Dienaar des Woords, dan wel Miya. Wijs en bedachtzaam als hij is, vrede-stichtend en -bewarend waar dat ook maar kan, met wezenlijk oordeel des onderscheids, kan geen kerkelijke vergadering hem de toegang tot de kansel ontzeggen. En als hij eenmaal aan de verkondiging van het Evangelie toekomt, blijkt zijn uitzonderlijke begaafdheid des te meer. Dikwijls ontroerend, met uitgelezen woorden, met voorbeelden die altijd de kern raken, met echte welsprekendheid, maar vooral met een luisterend oor naar wat de tekst te zeggen heeft, weet hij elk gehoor te boeien; vaak betrap je jezelf erop dat je het jammer vindt als het 'amen' uit Miya's mond komt.

Vandaar dat we br. Miya met vrijmoedigheid naar de Classis iTheku konden 'sturen', om daar volgens artikel 8 onderzocht te worden.

Intermezzo II . . .

Dat examen vond plaats in maart 1985. Geheel en al volgens de regels van de Synode van de zwarte Gereformeerde Kerken in Zuid-Afrika, waaronder de Classis iTheku ressorteert, werd Miya onderzocht; samen met drie 'soortgelijke' broeders die uit de Kamper Zending in Zuid-Natal waren opgekomen. Dat examen was eigenlijk een feest. Om de hoogstaande preken die geleverd werden. Om de echt-goede, Bijbelse antwoorden die op vrijwel alle vragen door de broeders, ook door Miya, gegeven werden. En tenslotte ook om het zeer positieve advies dat van de Deputaten van de Sinode Middellande kwam (dat was bij vroegere gelegenheden wel anders geweest; maar dat is een hoofdstuk apart, niet passend in deze intermezzii!) zodat alle vier de broeders voor hun examen-naar-artikel-8 met vlag en wimpel slaagden.

(wordt vervolgd)

W. L. Kurpershoek

Bijdrage tot het denken over „de plaats van de vrouw in de Gemeente” (2)

In mijn eerste artikel heb ik gesteld, dat de zin van ons bestaan gelegen is in het antwoorden op Gods Norm in de totale scheppings-samenhang. Binnen die Zin-Samenhang is „rangorde” een van de condities voor een goed functioneren. De mens is „het hoofd” van de schepping. De man is „het hoofd” van de vrouw. TAAK correspondeert dan met AARD. Laatstgenoemde „rangorde” geldt evenwel uitsluitend binnen de samenlevingsverbanden HUWELIJK (en GEZIN). In de huwelijksrelatie krijgt het op „rangorde” afgestemde aspect van eigen-aard zijn effectuering.

In de sociale samenhang hebben de individuele mens en de samenlevingsverbanden elkaar voor een optimale zin-geving nodig. Daarom is individualisme (eigen aan de Geest der Eeuw) ten diepste het weigeren te beantwoorden aan de opdracht om eigen aard en begaafdheid (alleen) te optimaliseren binnen en ten behoeve van de door God gestelde Samenhang.

In de Verlossing door Jezus Christus rust de belofte aangaande een nieuw samenleven.

De christelijke Gemeente

Dat nieuwe samenleven - leven in het Nieuwe Verbond - mag al, móet al gestalte krijgen. In de christelijke Gemeente bijvoorbeeld. Daarin behoren de leden in harmonische (organische) samenhang (als in een lichaam), in verbondenheid met hun Heer (als „het Hoofd”), ieder naar eigen aard en bekwaamheid te functioneren. **Daarin behoort de Heelheid - de Eenheid - manifest te worden - „opdat de wereld gelove”!** Iets van de authentieke Zin-Samenhang (vgl. ook NGB artt. 27 en 28).

Dan kom je ook de ander tegen, maar niet als rivaal. In de ander ontmoet je de Ander. Wie de ander ziet, die heeft de Schepper-Vader gezien. Die ontdekt de zin van het er-samen-zijn.

Dat er-samen-zijn is niet een zaak van knusse rust. Passieve sereniteit. Een christelijke Gemeente is een levend samenleven. En aan leven is bewegen inherent. Een gemeenschap in beweging. Beweging veronderstelt richting. Het gericht zijn op authentieke Samenhang, op zinvolle Heelheid van bestaan. Een levende Gemeente bestaat uit levende leden. Binnen de Gemeente krijgen de leden - alle leden - optimale gelegenheid om naar aard en bekwaamheid, dat is ten diepste: volgens hun specifieke opdracht, te functioneren. Als voor de leden van het Lichaam van Christus die mogelijkheid wordt geblokkeerd, dan is het Lichaam ziek! Dan wordt aan de door God gegeven mogelijkheden geen recht gedaan, en geen recht gedaan aan hen die ermee begiftigd zijn. Dan lijdt ook de gemeenschap zelf schade, omdat ze niet wordt wat ze zou kunnen zijn. Immers, in die wisselwerking

DOOR M. TER ANDERE EDE

komen individu en samenleving tot optimale ontplooiing en zo tot de hoogste Zin. Zo is de samenleving geconditioneerd. **Elke man en elke vrouw een levend lidmaat** (H.C. zondag 21).

De ambten

Ook in de christelijke Gemeente moet rangorde zijn. Maar dan wel in zeer restrictieve zin, want Eén is onze Meester en wij zijn allen broeders (en zusters). Een plaatsvervangende ambtsdienst. Onderherderdom. Daarom werkt wisseling van personen m.i. ook erg heilzaam, al is die geen voorwaarde.

Wij kennen (in zekere zin) náást het ambt van Dienaar des Woords) twee ambten: dat van het „opzicht” en dat van de (materiële) hulpverlening. Het eerste is „creatuurlijk” gezien structureel van karakter.

Hoezeer het ambt van diaken met functionaliteit te maken heeft, zien we als we letten op het ontstaan ervan: Er deed zich een noodzaak voor en daarin werd voorzien. Zo werkt dat, en zo behoort het te werken! Een identieke ambtsvorming nemen we waar bij de aanstelling van mederichters door Mozes, op advies van zijn schoonvader Jethro (Exodus 18). Wij mensen mogen (moeten) vorm geven aan de dingen, ook aan het samenleven. Vormen volgens de Norm! Vormen mogen dan ook nooit worden verabsoluteerd, juist omdat de Norm niet gerelativeerd mag worden. Al vormend komen we verder. Het vormgeven behoort tot onze „Cultuuropdracht”.

Voortgezette vormgeving is ook binnen de christelijke Gemeente noodzakelijk. Ze heeft daarin ook metterdaad plaats gehad, maar merkwaardigerwijs wel bezijden de (nogal variabele) omtuining van de ambten. Waarom zou er evenwel geen sprake mogen zijn van het instellen van nieuwe, functionele ambten?

Taken binnen de christelijke Gemeente

Laten we de taken binnen de christelijke Gemeente eens globaal op een rij zetten. Laten we daarbij uitgaan van de verschillende dimensies van het Gemeente zijn.

— Luisteren naar het Woord

- Woordverkondiging
- Schriftonderzoek
- Toetsing van contemporaine ideeën aan de Schrift
- Toetsing van konkreet gedrag aan Schriftuurlijke normen

— Ere-dienst

- Gebed
- Lofprijzing
- Dienst der sacramenten

— Toerusting

- Zorg voor elkaar
 - pastorale arbeid
 - (materiële) hulpverlening
- Gemeente-opbouw
- Optimalisering van ieders werkmogelijkheden (alles staat immers in dienst van het Koninkrijk)
- Zorg voor het onderwijs aan de kinderen van de Gemeente

— Het kontakt naar buiten

- Georganiseerde evangelisatie en zending

■ Presentatie

- naar zustergemeenten
- naar plaatselijke gemeenten
- naar de burgerlijke overheid en de samenlevingsorganisaties
- naar de mede-burgers in wijk of dorp?

— Interne organisatie

- Administratie
- Beheer Financiën
- Onderhoud en beheer kerkelijke goederen

Zou de functionaliteit niet verhoogd kunnen worden door een duidelijker taakstelling, door het instellen van nieuwe „ambten”?

Vormgeving overeenkomstig hedendaagse noodzaak. „Het heeft de Heilige Geest en ons goedgedacht” (Hand. 15:28) - kan het nu niet meer zo? In biddend opzien tot de HERE en gericht op de beantwoording aan Zijn Norm?

Ik denk dat dan wel een duidelijker afbakening van het „opziens”-ambt ten opzichte van de overige ambten noodzakelijk is. Het plaatsbekledende „hoofd” van de Gemeente zijn, het herder van de kudde zijn, is een structureel „rangorde”-ambt. Ook een duidelijker ambts-invulling is gewenst. De andere ambten zijn meer historisch gefundeerd. Zou daarom aan wat wij het diaken-ambt noemen niet zodanig

In oorspronkelijke vorm aangeboden (op verzoek) aan de Raad van de Nederl. Geref. Gemeente te Ede.

nige differentiatiemogelijkheden kunnen worden toegekend, dat aan dringende functiebehoeften kan worden voldaan? Omdat het alles onmiskenbaar ambtsdienst is, dient alle formalistische camouflage te verdwijnen en behoren de onderscheiden ambtsvormen een duidelijke status te hebben.

De vrouw in het ambt

De christelijke Gemeente is Verbondsgemeenschap. Daarin zijn de christelijke gezinnen - met behoud van de eigen souvereiniteitssfeer - geïncorporeerd. Daar waar de ambtsdienst van de gehuwde vrouw op gespannen voet kan komen te staan met de in de schepping gegronde rangorde in huwelijk en gezin moet deze geen toepassing hebben. Dat zal met name kunnen gelden ten aanzien van een funktioneren in het „opzieners“-ambt. De goede samenhang is er m.i. mee gediend, dat daarom (gehuwde) vrouwen niet tot dit ambt worden geroepen.

Een vraag die in dit verband kan worden gesteld is, of het predikambt is geïmpliceerd in het „opzieners“-ambt.

Dan nog iets: Het is niet juist dat aan de plaats van rangorde die de man in huwelijk en gezin naar scheppingsprincipes bekleedt naar willekeur of op grond van traditie, binnen of buiten de christelijke Gemeente, een oneigenlijke uitbreiding wordt gegeven.

Tenslotte: Nimmer mogen individualistisch-humanistische gelijkheidsmotieven een rol spelen inzake de roeping van de vrouw tot de ambtdienst.

Man en vrouw behoren naar aard en bekwaamheid optimaal in de ambtdienst binnen de christelijke Gemeente te funktioneren.

Kort samengevat:

— Naar mijn mening moet het „opzieners“-ambt, de vervulling van het plaatsver-

vangende „hoofd“-schap binnen de Gemeente, duidelijk worden afgebakend ten opzichte van andere functies en dient t.a.v. dit ambt een adequate taakomschrijving te worden gegeven.

- Ik stel voor, het z.g. diakenambt zodanig te differentiëren, dat aan feitelijke functiebehoeften binnen de Gemeente kan worden voldaan.
- Aan de nieuwe ambtsvormen dient een duidelijke status te worden verleend.
- Naar mijn overtuiging behoren ook de zusters van de Gemeente te worden toegelaten tot de ambten, uitgezonderd het „opzieners“-ambt. Opdat alle ontvangen gaven op rechtvaardige wijze worden gewaardeerd en metterdaad kunnen worden geëffectueerd in het Nieuwe Samenleven binnen de Gemeente van Jezus Christus.

Redaktie

Ir. A. Biersteker
T. Hoekstra
Drs. H. de Jong
Drs. P. J. van Kampen
Mr. dr. J. Meulink
D. W. L. Milo
Ds. K. Muller
Ds. E. R. Postma

Adres van de Redaktie:

Ds. K. Muller,
Oude Veenscheiding 15,
8446 LC Heerenveen,
tel. 05130-20476

Kernnieuws / Uit breder kring:

M. J. F. van der Wal,
Brugakker 60-17,
3704 RA Zeist,
tel. 03404-61525

een meter gadeslaat, hun activiteiten aan te passen aan die van de andere. Vergelijken met deze methode om de economische problemen op te lossen door middel van decentralisatie plus automatische coördinatie is de methode van centrale planning ongelooflijk stuntelig, primitief en beperkt in de mogelijkheid tot ontplooiing, aldus Hayek, (blz. 66).

Wat centrale planning en de rechtsstaat betreft schrijft Hayek (blz. 90), dat ontgaan van alle technische franje, het beginsel van de rechtsstaat inhoudt, dat de Overheid voor al haar daden gebonden is aan regels, die vooraf zijn vastgesteld en bekend gemaakt, regels, die het mogelijk maken om vrij zeker te voorzien hoe het gezag onder bepaalde omstandigheden van zijn dwingende macht gebruik zal maken, zodat op basis van deze kennis een ieder zijn persoonlijke zaken hieraan zal kunnen aanpassen. Onder het regime van de rechtsstaat bepaalt volgens hem de Overheid zich ertoe de regels vast te stellen die de voorwaarden inhouden, waaronder de beschikbare middelen van bestaan gebruikt kunnen worden, terwijl aan de individuen de beslissing wordt overgelaten waarvoor deze zullen worden aangewend. Onder het regime van de centrale planning daarentegen geeft de regering leiding aan het gebruik van de produktiemiddelen ter verwezenlijking van specifieke doeleinden. De eerste categorie kan van tevoren worden vastgesteld in de vorm van formele wetten, die niet de behoeften en noden van bepaalde groepen betreffen. Zij beogen slechts dienstbaar te zijn bij het nastreven van de uiteenlopende persoonlijke doeleinden van mensen. En zij zijn (of behoren althans te zijn) bedoeld voor zulke ruime perioden, dat het mogelijk is te weten of bepaalde groepen er

De weg naar slavernij (2-slot)

De veronderstelde onafwendbaarheid van centrale planning. Centrale planning en de rechtsstaat.

De meeste voorstanders van centrale planning van de economie stellen met nadruk, dat wij niet langer te kiezen hebben, maar dat de omstandigheden buiten onze macht ons dwingen planning in de plaats van concurrentie te stellen, schrijft Hayek (blz. 59). Vrije concurrentie zou op natuurlijke wijze uitgeschakeld worden door de technologische veranderingen. Maar volgens Hayek is de tendens tot monopolievorming en centrale planning niet het gevolg van „objectieve factoren“, die buiten onze macht liggen, maar het resultaat van een opinievorming, die gedurende een halve eeuw werd aangemoedigd en verbreid tot zij onze gehele politiek begon te beheersen.

Uit onderzoek in de Verenigde Staten blijkt, dat de hogere efficiëntie van grote bedrijven niet is aangetoond; de voordelen, waarvan wordt verondersteld dat zij de vrije mededinging vernietigen, hebben gefaald zich op menig gebied te manifesteren. Noch dwingen de aan massaproductie inherente besparingen, waar zij optreden, onveranderlijk tot monopolie... Het niveau of de niveaus der optimale efficiëntie kan of kunnen reeds lang bereikt zijn, alvorens het belangrijke deel van het aanbod aan een dergelijke beheersing wordt onderworpen. De gevolgtrekkingen dat de voordelen, verbonden aan massaproductie, onvermijdelijk tot vernietiging van de concurrentie moeten lei-

DOOR L. VAN KLINKEN HAARLEM

den, kunnen niet worden aanvaard. Hierbij zij bovendien nog aangetekend, dat een monopolie veelvuldig het resultaat is van geheel andere factoren dan de lagere kosten die met grotere omvang van produktie samengaan. Een monopolie komt door heimelijke onderlinge afspraken tot stand en wordt door de overheidspolitiek bevorderd. Wanneer deze overeenkomsten ongedaan worden gemaakt en een dergelijke politiek wordt herroepen, kun-

nen de voorwaarden voor vrije concurrentie weer worden hersteld. Een onderzoek in Engeland heeft tot overeenkomstige resultaten geleid, schrijft hij, (blz. 62).

De redenering, dat vrije concurrentie door technologische ontwikkeling uitgeschakeld wordt is volgens hem gebaseerd op een volledige misvatting omtrent de werking der concurrentie.

De complexiteit van de arbeidsverdeling maakt de concurrentie volgens hem juist tot de enige methode om coördinatie van alle economische activiteiten tot stand te brengen. Niemand is in de moderne omstandigheden in staat alle daadwerkelijke belangrijke feiten te overzien. Alleen als de factoren, waarmee rekening gehouden moet worden, zo talrijk worden, dat het onmogelijk wordt een overzichtelijk beeld hiervan te verkrijgen, wordt decentralisatie een gebiedende eis, schrijft hij, (blz. 65). Het prijsstelsel onder het stelsel van vrije concurrentie doet wat geen enkel ander systeem zelfs maar belooft te volbrengen. Het maakt het volgens hem voor ondernemers mogelijk, door de fluktuaties van betrekkelijk weinig prijzen gade te slaan, zoals 'n machinist de beweging van een paar cijfers op

meer door bevoordeeld zullen worden dan andere.

De staat moet volgens Hayek zich dus bepalen tot het vaststellen van regels, die gelden voor algemene grondvormen van situaties en zij moet de enkeling de vrijheid in alles laten, omdat slechts het individu ten volle de omstandigheden van een bepaald geval kan beoordelen en zijn maatregelen aan deze regels kan aanpassen. Centrale planning daarentegen brengt met zich mee, dat er weloverwogen discriminatie tussen de bijzondere behoeften van verschillende mensen wordt toegepast, d.w.z. dat de een iets wordt toegestaan wat een ander wordt verboden.

Wanneer de Overheid rechtsreeks in het economische leven ingrijpt, bijvoorbeeld door lonen en prijzen vast te stellen zonder daarbij onvoldoende rekening te houden met marktfactoren, het prijs- en marktmechanisme dus uitschakelt, discrimineert zij, bevoordeelt zij sommige burgers ten koste van andere. De formele wetten van een liberaal stelsel zijn daarom zo belangrijk volgens hem (blz. 99), omdat het typerende van dit stelsel is, dat het uitgaat van de stelling, dat het onmogelijk is bepaalde gevolgen van te voren te voorzien. Het stelsel stelt ons in staat een andere misvatting inzake de aard ervan op te helderen, nl. het geloof, dat afzijdigheid van de staat karakteristiek zou zijn voor het liberalisme.

De vraag of de staat al dan niet „handelend” moet optreden of moet interveniëren, stelt een volkomen onjuist alternatief, en de term laissez-faire is een in hoge mate dubbelzinnige en misleidende omschrijving van de beginselen, waarop een liberale politiek is gebaseerd. Uiteraard moet elke staat handelend optreden en elke daad zal in een of andere toestand ingrijpen, maar dat is niet het punt waar het om gaat. De belangrijke vraag is of het individu het optreden van de staat kan voorzien en van deze kennis gebruik kan maken als een gegeven voor het vormen van zijn eigen plannen, met als gevolg dat de staat het gebruik dat zijn eigen mechanisme wordt gemaakt, niet kan reguleren en dat het individu precies weet in hoeverre hij beschermd zal zijn tegen tussenkomst van anderen, of in hoeverre de staat in een positie verkeert om individuele inspanningen te verhinderen. De staat die gewichten en maten controleert (of op enige andere wijze bedrog en misleiding voorkomt), treedt ongetwijfeld handelend op, terwijl de staat die het gebruik

van geweld toestaat, bijvoorbeeld door posten bij stakingen toe te laten, passief is. Toch neemt de staat in het eerste geval liberale beginselen in acht, in het tweede echter niet. Dit geldt eveneens ten opzichte van de meeste algemene en permanente bepalingen die de staat kan vaststellen met betrekking tot het produceren, zoals bouwverordeningen of veiligheids wetten: deze kunnen in het bepaalde geval verstandig of onverstandig zijn, zij zijn echter niet in conflict met liberale beginselen, mits zij bedoeld zijn een permanent karakter te dragen en niet gebruikt worden om bepaalde mensen te bevoorrechten dan wel te benadelen. Het is waar dat er in deze voorbeelden, afgezien van de gevolgen op langer termijn die niet te voorspellen zijn, ook gevolgen op kortere termijn zullen optreden die bepaalde mensen raken en die heel duidelijk bekend zijn. Maar bij dit soort wetten vormen de gevolgen op korte termijn in het algemeen niet (althans zij worden het niet geacht te zijn) het leidende beginsel. Naarmate deze onmiddellijke en te voorspellen gevolgen belangrijker worden vergeleken met de gevolgen op lange termijn, naderen wij de grens waar het onderscheid, hoe duidelijk ook in beginsel, in de praktijk wordt uitgewist, aldus Hayek, (blz. 100).

Slotopmerkingen

Het is onmogelijk in het kader van één artikel al zijn visies, die Hayek in het boek bespreekt de revue te laten laten. Ik heb mij bepaald tot zijn meest centrale stellingen en hem daarbij zoveel mogelijk zelf aan het woord gelaten. Ten aanzien van de sociale verzekeringen schrijft hij (blz. 142), dat er geen enkele reden tegen is dat de staat buiten en aanvullend aan het marktsysteem helpt bij het organiseren van een uitgebreid stelsel van sociale verzekeringen. Er zijn twee soorten zekerheid: de zekerheid van het bestaansminimum voor allen en de zekerheid van een bepaalde levensstandaard of van de relatieve positie, die een ieder of iedere groep ten opzichte van andere in de maatschappij bekleedt. De eerste zekerheid kan volgens Hayek best in een maatschappij, die het algemene welvaartspeil van onze maatschappij heeft bereikt, aan allen worden gegarandeerd, zonder dat daarmee de algemene vrijheid in gevaar wordt gebracht. Ook bestaat er volgens hem geen enkele reden voor waarom de staat het individu niet zou bijstaan in de voorziening

tegen risico's van het leven, waarvoor, juist door hun onzekerheid, slechts weinigen voldoende voorzieningen kunnen treffen. In beginsel is de op deze wijze door de staat verkregen grotere zekerheid niet onverenigbaar met het behoud van de individuele vrijheid. Wanneer maar niet onder het mom van sociale verzekering maatregelen worden geïntroduceerd, die ertoe leiden, dat de concurrentie wordt uitgeschakeld. Hayek's pleidooi is tegen het collectivisme dus gericht en vóór het individualisme. Met dit laatste bedoelt hij dat het individu de vrijheid moet hebben zijn beslissingen in het ruilverkeer te kunnen nemen zonder dwang van bovenaf. Tot het collectivisme moet volgens mij ook gerekend worden het optreden van belangenorganisaties en pressiegroepen, die het individu beletten zijn bovenbedoelde beslissingen te kunnen nemen.

Een markteconomie veronderstelt naar mijn mening wel een min of meer hoog ontwikkelde samenleving, waarin zich niet al te grote schokken voordoen. Wetgeving tegen o.m. monopolievorming is daarin wel een vereiste. In de praktijk zal dat niet altijd eenvoudig te verwezenlijken zijn. De Overheid heeft in een markteconomie corrigerend, aanvullend en stimulerend op te treden. Een sociaal verzekeringsstelsel is een correctie op de resultaten behaald in de markteconomie. De Overheid heeft ten aanzien van de infrastructuur van het land een taak en treedt dan stimulerend op. Ook zijn er waarden, zoals bijvoorbeeld onze veiligheid, die alleen op collectieve wijze kunnen worden geregeld; de Overheid treedt dan aanvullend op. Het prijs- en marktmechanisme werkt bepaald niet altijd feilloos, een aanvullende macro-economische politiek is volgens mij eveneens niet te ontberen. Dat in concreto uit te werken vereist een grondige analyse van de macro-economische processen. Maar bij Hayek staat voorop, dat de enig waarlijk progressieve politiek een politiek is, die de vrijheid van het individu centraal stelt. Op de omslag is de opmerking van Keynes vermeld, dat hij het in ethisch en filosofisch opzicht volledig eens is met het gehele boek van Hayek.

Haarlem, 5 juli 1986.

Persschouw

Waarheen, Zuid-Afrika?

Onder deze titel schreef Ds K. H. de Groot in de „Kerkbode van Nederlands Gereformeerde Kerken” een eerste artikel naar aanleiding van een drie-weekse reis, die hij onlangs samen met twee gereformeerde collega's maakte.

Hij was met hen uitgenodigd voor een oriëntatiebezoek aan Zuid-Afrika. De invitatie kwam van de A.N.W., de Afrikaans-Nederl. Werkgemeenschap, die vanuit Zuid-Afrika de contacten met Nederland wil bewaren en versterken. Reeds in dit eerste artikel verschaft de pastor uit Amstelveen ons duidelijke informatie over de tegenstellingen waaraan genoemde natie lijdt. Daarbij kijkt de scribent niet naar één kant. We nemen uit dit evenwichtig stuk het slot over:

Het is waar, lange tijd zijn de zwarten achteruitgezet en vaak vernederd. Als je b.v. het boek van Winnie Mandela leest, getiteld: „een stuk van mijn ziel”, dan kom je daarvan wel onder de indruk.

Er zijn werkelijk grote fouten gemaakt.

Maar velen zien dat in en willen echt anders.

Dat kan niet van de ene op de andere dag. Daar is tijd voor nodig, juist in heel de uiterst gecompliceerde situatie. (De volgende keer wil ik dat punt vooral aanroeren.)

Maar er zit beweging in, met name in de kerken.

Een paar voorbeelden daarvan. We maakten een „saamtrek van die Noord-Transvaalse Belydende Kerkjeugaksie” mee oftewel een jeugdsamenkomst van jongeren met een verschillende huidskleur.

Daar sprak o.a. een kleurling. Hij liet harde woorden horen, dat ook hij eerst verbitterd was over de apartheid. Hij noemde het een zonde, de gedwongen scheiding op het kerkelijke vlak, maar hij pleitte voor verzoening, zonder voorbehoud, omdat de Here Jezus ook onvoorwaardelijk alles voor ons heeft gedaan.

Een predikant sprak over verzoening en noemde ook de persoonlijke schuld aan de zonde in het land. Die moet beleden worden en Christenen moeten hierbij optreden als bruggenbouwers.

Nog meer: zij moeten zelf bruggen zijn en daarbij bedenken, dat over bruggen gelopen wordt.

Aan de vooravond van Pinksteren was ik in de dienst in de Studentekerk te Stellenbosch

(ook daar is een universiteit). Er waren ruim 1000 jongeren aanwezig en de dominee hield de preek over de geschiedenis van Cornelius. Hij legde er de nadruk op, dat je elkaar, als gelovigen, volledig moet aanvaarden, ook al heb je niet dezelfde huidskleur.

Zo is er iets aan de gang in de kerk. Daar moet het ook beginnen en zich voortzetten. In Zuid-Afrika behoort 95% van de blanken en 80% van de anderen tot een Christelijke kerk. Zouden dan al die Christenen elkaar niet kunnen vinden?

Er zijn echter sterke machten aan het werk, die dit willen voorkomen. Zij spelen in op de gevoelens, die vele zwarten en blanken jegens elkaar koesteren. Zij gooien geen olie op de golven, maar op het vuur!

Aan de zwarte kant zijn dat het A.N.C. en vooral de „Comrades”, de radicale jongeren, die zich bedienen van de beruchte „halsbanden”.

Aan de blanke zijde is dat de A.W.B. (de Afrikaanse Weerstandsbeweging). Dat zijn de radicalen van beide kanten, die niet tot een vergelijk willen komen.

Zullen de gematigden onder blank en zwart het winnen van de radicalen? Dat is de klemmende vraag. Menselijk gesproken, is er dan alleen hoop voor Zuid-Afrika, maar dat moet dan wel de echte, Christelijke hoop zijn!

O. Mooiweer, Enschede

Kerknieuws

Ned. Geref. Kerk Heerde

Zondag 21 september a.s. zal kand. Tj. Baron zijn intrede doen in de gemeente van Heerde. In de morgendienst zal hij bevestigd worden door Drs O. Mooiweer van Enschede terwijl hij in de avonddienst welke aanvangt om zeven uur en gehouden zal worden in de Chr. Geref. Kerk te Heerde zijn intrede zal doen.

Ned. Geref. Kerk van Assen

Zondagavond 24 augustus j.l. deed ds P. Kurpershoek zijn intrede als predikant van de gemeente van Assen. In de morgendienst werd hij bevestigd door ds W. Smouter te Rijswijk (Z.H.).

Na afloop van de intredienst, waarin ds Kurpershoek preekte over 1 Korinthe 13, werd de nieuwe predikant achtereenvolgens toegesproken door de heer A. K. de Groot, praeses van de kerk van Hoogeveen. In die gemeente zal ds Kurpershoek een

deel van zijn werkzaamheden verrichten. Ds K. Muler te Heerenveen sprak namens de noordelijke regio. Het is, aldus ds Muller, sinds het bestaan van onze kerken nog niet eerder voorgekomen, dat alle kerken in deze regio in full-time of part-time-verband gelijktijdig een eigen predikant hebben. Vervolgens voerde ds O. Mooiweer te Enschede-Noord het woord namens de Theologische Studiebegeleiding. Ds Kurpershoek is enkele jaren sekretaris geweest van de T.S.B.

De heer Moorlag sprak namens de Christelijke Gereformeerde kerkeraad van Assen.

De praeses van de kerkeraad van Assen, de heer J. W. Keuning, schetste vervolgens de geschiedenis van de vakante periode van de gemeente, die, met uitzondering van enkele jaren, waarin ds J. Kranenburg te Rolde diverse hulpdiensten heeft verricht, ruim 9 jaar heeft geduurd. Aan Ds Kranenburg werd dank gebracht voor zijn zeer gewaardeerde werk.

Tenslotte beantwoordde Ds Kurpershoek de sprekers waarna velen gebruik maakten van de gelegenheid om kennis te maken met de nieuwe predikant en zijn vrouw. Verschillende vertegenwoordigers van de Asser kerken en veel studiegenoten, familieleden en vrienden woonden de intredienst bij. Het was een blijde dag voor de beide Drentse gemeenten van Assen en Hoogeveen.

De gemeente van Assen heeft de laatste jaren een flinke groei doorgemaakt. Het aantal leden is momenteel ruim 200. De gemeente van Hoogeveen telt ruim 150 leden.

Het adres van Ds P. Kurpershoek is: Beek 18, 9406 GV Assen, tel. 05970-53146.

Regionale vergadering Harderwijk

Wij citeren uit het persverslag van de regionale vergadering van de Nederlands Gereformeerde Kerken in het ressort Harderwijk, op 2 september j.l., het volgende:

De praeses van de roepende kerk, ds H. J. van der Kwast, opent de vergadering.

Een bijzonder woord van welkom ontvangt br. Tj. Baron uit Apeldoorn, beroepen predikant te Heerde, die tijdens deze vergadering geëxamineerd zal worden.

Gememoreerd wordt dat ds Geuchies, emeritus predikant van de kerk te Wapenveld, in het ziekenhuis een operatie onderging.

De predikanten J. D. Houtman en G. van Keulen worden als nog gefeliciteerd met een vierd ambtsjubileum.

Br. Tj. Baron wordt door de vergadering peremptoir geëxamineerd.

Hij leest uit Gods Woord Lucas 4:21 t.m.30 en Handelingen 8:4 t.m. 25.

Daarna hoort de vergadering zijn preekvoorstel aan over Handelingen 8:4 t.m. 17: „Het werk van de Heilige Geest in Samaria.”

Na beraad besluit de vergadering het examen voort te zetten.

Ds J. D. Houtman vraagt Oude Testament: Haggaï 1 en Psalm 122; Ds L. W. G. Blokhuis het Nieuwe Testament: I Petrus 1; Ds H. van Ommen geloofsleer: Woord, sacramenten en geloof; Ds C. A. Versluis ambtelijke vakken met een toespitsing op de liturgie; Ds G. van Keulen kerkgeschiedenis en kerkrecht, waarbij o.a. de afscheiding ter sprake komt; Ds L. W. G. Blokhuis onderzoekt de kennis van de inhoud van de Heilige Schrift.

Het examen heeft een zeer gunstig verloop.

De vergadering besluit dan ook br. Tj. Baron toe te laten tot de bediening van Gods Woord en de sacramenten.

De praeses feliciteert hem namens de vergadering en wenst hem in de komende ambtsbediening Gods zegen toe.

In de rondvraag deelt de Kerk te Heerde mee, dat Ds Tj. Baron in de avonddienst van zondag 21 september zijn intrede hoopt te doen.

Tijdens de persoonlijke rondvraag neemt Ds H. van Ommen namens de regio-vergadering met een enkel woord afscheid van Ds H. J. van der Kwast, die voor het laatst als afgevaardigde van de Kerk te Heerde aanwezig is.

Dit wordt door de toegesproken predikant beantwoord.

Ned. Geref. Kerk/Chr. Geref. Kerk van Almere

Het secretariaat van de diakonie van de kerk berust thans bij: P. C. Alderden, Oosterhoutstraat 40, 1324 ZT Almere, tel. 03240-33773.

Ned. Geref. Kerk van Zaanstreek-Centrum

Het adres van het scribaat luidt thans: G. C. van der Graaf, Hollandsch Diep 207, 1509 XG Zaandam, tel. 075-314318.

I'Abri Utrecht

Uit de Nieuwsbrief van I'Abri citeren wij ondermeer het volgende:

Programma najaar 1986

— Open huis: iedere werkdag van 10.00-17.00 uur.

— Iedere dinsdagavond: lezing

Administratie

Administratie-adres:

Postbus 84,
3956 ZS Leersum
Tel. 03434-54288
Gironummer 404945
t.n.v. Geref. Persver. Opbouw.

Abonnementen:

Het aanvragen of opzeggen van abonnementen: uitsluitend bij de administratie.
Abonnementen kunnen ieder moment ingaan, doch slechts per 31 december eindigen.
Opzeggen uiterlijk tot 15 nov.

Abonnementsprijs:

(bij vooruitbetaling)
f 50,— per jaar of f 26,50 per half jaar.
Voor studenten f 40,— per jaar.
Buitenland f 70,— per jaar of f 95,— per luchtpost.

Advertentieprijs:

45 ct per mm.
Advertenties inzenden tot dinsdagmorgen 10.00 uur.

Advertenties en druk:

Drukkerij „Steenbergen”,
Nooitgedacht 3, 3701 AL Zeist.
Tel. 03404-22452.
Postbus 244, 3700 AE Zeist.

met discussie. Aanvang 20.00 u. Alle lezingen zullen dit najaar liggen in het vlak van geloof en zelfkennis, en worden door mij gegeven (behalve 14 en 28 okt.). Uit deze open dinsdagavonden kunnen meer besloten kring voortkomen, die op specifieke thema's verder doorgaan. Wie mee wil doen gevezich op! Daarom wordt het uitgewerkte programma vanaf 1 november pas eind oktober vastgesteld.

— Donderdagavond iedere 14 dagen: Bijbelstudie over de Bergrede. Aanvang op 11 sept., 20.00 uur.

— Buitenlanders-kring op vrijdag. Wie doet er mee?

Programma open lezingen najaar 1986

16 sept. Op zoek naar zelfkennis, n.a.v. Schumacher 'Gids voor verdoelden'.

23 sept. Eros & cupido, n.a.v. 'De vier liefdes' van C. S. Lewis.

30 sept. Bijbels mensbeeld, n.a.v. W. J. Ouwenel 'Hart en ziel'.

7 okt. 'Zelfoverwinning door overgave' (Stanley Jones).

14 okt. Wereldbeeld van de Middeleeuwen, n.a.v. 'The discarded image' van C. S. Lewis, door Annemarieke v. Gorp.

21 okt. Religie als ziekmakende factor, n.a.v. scriptie van A. Schilder.

Wanneer
stapt u
nu eindelijk
eens over
die drempel
heen?

Neem
uw eigen
Opbouw

OPBOUW PERSOONLIJK

☐ kennismakingsnummers
☐ abonnement

Naam

Adres

Postcode en plaats

Sturen naar: Administratie Opbouw (zonder postzegel) Antwoordnummer 38, 3940 ZD Leersum

zing door Wim Rietkerk 'Zekerheid van het geloof', n.a.v. H. Bavinck. Langs welke wegen kunnen wij God leren kennen? Wat is de aard van de zekerheid die ons wordt beloofd? Voorstudie uit H. Bavinck, Zekerheid des geloofs of Certainty of faith. Uitg. Centrum voor Reformatorische Wijsbegeerte.
Zondagmorgen: 11.00 u. Kerkdienst.
Zondagmiddag: Film, eindgesprek, afscheid.

Utrecht l'Abri-zaterdag 29 nov.

Wij houden ons op deze zaterdag bezig met de vaak gestelde vragen naar herkomst en gezag van Gods openbaring. Waarom zou nu de Bijbel wel, en de Bagavadgita en de Koran niet het Woord van God zijn? „En wij achten het profetische woord (daarom) des te vaster, en gij doet wel, er acht op te geven als op een lamp, die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw harten.” (II Petrus 1:19)

Sprekers: Drs P. v. Kampen, Dr H. G. Geertsema, Drs W. G. Rietkerk. Aanvang: 15.00 uur; gezamenlijke maaltijd: in verband hiermee graag vantevoren opgeven!

Informatie bij l'Abri-Utrecht, Kromme Nieuwe Gracht 90, 3512 HM Utrecht, tel. 030-316933. Giro 2069742. Cassettes kunt u bestellen door f 8,- per stuk over te maken op dit giro-nummer onder vermelding van gewenste titel(s).

Uit breder kring

Kommissie Ambt en Dienst Zwolle

Ds Th. Rutters van Steenwijk zal op woensdag 10 september a.s. om 20.00 uur een inleiding houden over „Benadering”. Hoe benader je gemeenteleden bij ziekte, in rouw. Hoe benader je jeugd en bejaarden? Deze avond in de Chr. Geref. Kerk aan de Thorbeckegracht 37 in Zwolle is bestemd voor „nieuwe”, maar ook ervaren diakenen.
Inlichtingen tel. 038-535600.

Namens de commissie,
Ds N. Ribbers

Ontmoetingsdag voor studenten

Op zaterdag 1 november organiseert de christelijke studentenvereniging I.F.E.S.-Neder-

land een ontmoetingsdag voor studenten, afgestudeerden en andere belangstellenden. Het thema van de dag is: 'De Heer komt spoedig, houd vast wat je hebt.'

Centraal staat de positie en uitdaging van het christelijk studentenwerk aan universiteiten en H.B.O.-instellingen.

Daarnaast zal afscheid genomen worden van stafwerker Niek Tramper, die vijf jaar lang I.F.E.S.-Nederland heeft geleid. Deze feestelijke dag van bemoeiding begint om 10.00 uur in de Johanneskerk in Utrecht (Moezeldreef 400, nabij station Overvecht).

Nadere informatie: Nieuwezijds Voorburgwal 96-I, 1012 SG Amsterdam of: tel. 03450-20012.

Rondom de Bijbel

een catechisatie-leergang waarin de Bijbel centraal staat.

Dezer dagen verschijnt opnieuw een deeltje uit de serie Rondom de Bijbel. Na twee uitgaven in gestencilde vorm is deze zomer gereed gekomen deel 2 - Oude Testament in een geheel herschreven uitgave.

Dit deeltje telt 96 pagina's en behandelt in tien lessen het Oude Testament.

Het verbond vormt het centrale thema van dit deel dat geschreven en bewerkt werd voor catechisanten van 14-17 jaar.

Deel 2 van Rondom de Bijbel bevat de volgende lessen:

1. In den beginne;
2. De ontsparing;
3. De belofte;
4. In Egypte;
5. In de woestijn;
6. In het beloofde land;
7. Lof en wijsheid;
8. Drie koningen;
9. Koningen en profeten;
10. Heen en terug herhaling.

Elke les is als volgt opgebouwd: A. Gespreksvragen; B. Bijbelstudie (2 per les); C. Toelichting; D. Lesvragen; E. Bijbeltekst; F. Leskern; G. en H. Opdrachten/Gesprek.

In de catechisatie-leergang Rondom de Bijbel zijn reeds eerder verschenen: deel 1: De Bijbel (zes lessen over het ontstaan van de Bijbel); deel 4: Leer ons bidden (tien lessen over het Onze Vader).

Beide delen zijn geschreven voor catechisanten van 12-14 jaar.

Rondom de Bijbel komt tot stand door de inbreng van verschillende medewerkers uit de Chr. Geref. Kerken en de Ned. Geref. Kerken.

Meer informatie verkrijgbaar bij de uitgever Buijten en Schipperheijn te Amsterdam of bij leden van de redactie van wie ds J. K. C. Kronenberg als secretaris optreedt: Oldambsterlaan 15, 9501 VN Stadskanaal, tel. 05890-13404.

Gij zijt geweest, o Heer, en Gij zult wezen de zekerheid van allen die U vrezen. Geslachten gaan, geslachten zullen komen: wij zijn in uw ontferming opgenomen. Wij mogen bouwen op de vaste grond van uw beloften en van uw verbond.

Psalm 90:1

Voor ons nog onverwacht heeft de HERE tot Zich genomen onze moeder, groot- en overgrootmoeder

GEERTRUIDA MELDER

sinds 5 mei 1975 weduwe van Jacob Schuurman

in de ouderdom van 88 jaar.

Bunnik: E. Schuurman
A. J. Schuurman-de Jager

Ermelo: G. J. Schuurman
M. Schuurman-Smilde

Dronten: H. Schuurman
E. J. Schuurman-van Aller

Silverton (Z. Afrika): M. G. Zeevaart-Schuurman
A. J. Zeevaart

Driebergen: J. H. Schuurman
S. L. Schuurman-van Neutegem
Klein- en achterkleinkinderen

Bosch en Duin, 5 september 1986

„De Wijngaard”

Correspondentie-adres: Hoenderkopershoek 8, 3981 EK Bunnik.

De begrafenis heeft in de familiekring plaatsgevonden.

28 okt. Religie als therapie?
Lezing door Pieter van Kampen over C. G. Jung.

Alle lezingen (behalve 14 en 28 oktober) door W. G. Rietkerk. Aanvang 20.00 uur, Kromme Nieuwe Gracht 90, Utrecht. Iedereen welkom!

Eck en Wiel: Open weekend van 17-19 oktober

Vrijdagavond: reünie alleen voor de mensen die afgelopen zomer hebben geholpen. Zaterdagmorgen: 10.00 u. Aankomst, welkom en koffie. 10.30 u. Bijbelstudie door Pieter Kwant. Zaterdagmiddag: 15.00 u. Le-

Advertenties moeten uiterlijk dinsdagmorgen 10.00 uur ter drukkerij zijn.

Advertenties met een foto of tekening 1 week voor verschijning van dit blad!